

čajo memogredočemu popotniku marljivost prebivavcov tukajšnih. Le v večem zmislu se ta okolica dolina imenovati zamore, ker je ena nar večih ravnin gorenske strani; pa tudi v oziru lepote se smé med perve šteti. Kakor sreberni pas jo obdajajo okrog in okrog ob kraji prijazne vasi, katerih bele hiše se prijetno vjemajo s sadnim, okoli njih nasajenim drevjem. Ako se ozremo po verhovih, se pred nami gori na desno unkraj Save mogočno dviguje v zrak na obeh straneh v zapadu od sivih snežnikov obseščena dvoglavna Šmarna gora, na ktere desnem verhu ponosno kraljuje deleč sloveča romarska cerkev, — res veličansk hram kraljice nebeske. Veličastno se odmevajo glasovi velikega zvona vsaki dan trikrat s hriba doli po celi okolici, ter opominjajo domače kakor ptuje k pobožni molitvi. Kdor pa priliko ima tudi memogredé na goro iti, ta se gotovo ne bo kesal, zakaj gori se ne vidi edino le lepa cerkev, ktero je roka veliko prezgodaj umerlega rojaka in umetnika našega, M. Langus-a ozaljšala z lepim delom njegove umetnosti, ampak pred očmi romarja se razgrinja, kakor vesoljni tempelj božji, tako krasni razgled okrog in okrog, da nehotoma človeka navdihuje z rajskimi čutili.

Od Šmarne gore se na desno doli od škaručenske dolinice proti Černučam vlečejo za Savo nizki obraščeni griči kakor senca sivih velikanov, ki se zlo v enaki legi dalje za njimi tam dvigujejo in mejijo Koroško od Kranjske. Misli bi človek, da Šmarna gora in omenjeni nizki grički so skoraj v neposredni zvezi s sivimi mejniki, pa koj tu se vresničujejo besede slavnega Seidl-na, ktere sem v začetku navedel; zakaj med temi griči in unimi gorami se razprostira druga ne manj lepa planjava, ter zakriva očém popotnika lepe okolice: Mengiško, Homško, Kamniško, Križko in Komendsko. Še danes se živo spominjam, kako močno sem se čudil, ko sem vpervič iz Vodice proti Kamniku gredé unkraj teh gričev prišel in vgleдал lepo planjavo, od ktere se mi poprej še sanjalo ni.

To je nekoliko od razgleda na desno. Tudi dolina, skoz ktero se Sava in železnica proti Dolenskem peljate, se dobro tu vidi, — al teh krajev zdaj popisovati ni moj namen, ako hočem naslovu sostavka zvest ostati. Zadnje toraj, na kar se še ozremo, je zlo poldrugo uro dolgi drevored, ki je nasajen ob stari dunajski cesti od Černuč sem do Ljubljane, in ktere pač hitrej preletí oko, kakor prehodi vtrujena noga popotnika; škoda le, da tudi tu je sled razujzdanosti nekterih ljudi, ki ne morejo pustiti nedolžnih drevés pri miru.

Zadnjič smo se obrnili zdaj proti beli Ljubljani, ktera nam še enkrat kima kakor k slovesu svoj mili pozdrav; zdaj pa se podajmo naprej po omenjeni poti. —

(Dalje sledí.)

Za poduk in kratek čas.

Milošnje in pa beračenje.

Dve národni pravlici.

Gotovo je, da je veliko ljudi dobrega in milega serca na svetu, pa je tudi silno število res potrebnih revežev; vendar je tudi dosti skopúhov, ki bi raji dušo vragu kakor bel vinar revežu dali. Nasproti pa je tudi gotovo, da se čede in čede vlačijo potepúhov lenih in tacihi bab, katerim se smilijo njih otroci in jih ne dajo služiti, temuč doma pri péči lenobo pasejo in za prihodnje tatove in malopridneže vsake baže prakticirajo.

V kakošen greh šteje slovenski narod in menda ž njim vsak pameten človek revežev po moči ne podpirati, tudi pa nasproti brez potrebe beračiti in ljudi gljušiti, kažete sledeči narodni pravlici.

1.

Bil je premožen kmet, ki je zraven svojih pridno obdelovanih zemljiš pri tovorí veliko dnarja pridobil. On in

žena njegova sta rada bogajme dajala in sreča jima je bila mila. Zbudi se pa neka prevzetnost v sercu žene, rekoč: lej, mož vsak pot možnjo dobička domú prinese, ti pa nimaš ničesa pokazati, kar bi bila prigospodarila. Sklene tedaj bolj skopa biti in spravljati, da bi tudi ona imela kaj možu pokazati. Zato jenja bogajme dajati, berače jame poditi ter darove v skrinjo skupaj metati, misleča si, ko mož domu pride, me bo zlo vesel. Mož pride — pa ni prinesel možnje dobička. Le od nesreč je pravil, ktere so ga potep-tale. Potolažiti ga nekoliko, mu pové žena, kako je ona varčna bila, in da na to vižo se bo zgubljeno kmalo pridobilo. Pelje moža v skrinjo gledat, kaj da je prihranila — ali kaj je bilo! Polna skrinja kač, gadov, modrosovin in družih strupenih žival je bila! Prihranjeni, revežem od-targani darovi so bili.

2.

Bil pa je tudi nedelaven potepúh, ki ni za potrebo prosil, temuč kar je dobil poproval in zažgančal. Enkrat se ga je navlekel za kervave žulje dobrih rok prav po sva-tovski. Obležal je pri cesti, priprošeni kruh pa je bil krog njega raztresen. Memo pride popotnik. To viditi, ga serce za-bolí, kruh pobere ter ga beraču na persi položi, da bi ga memo gredoči ne pohodili. Komaj zgodi se to, začne berač stokati, kakor bi ga napenjalo. Smertni pot stopa mu na čelo ter ne more ganiti se. Ptujec to viditi se začudi, gré bliže, berača strese in kruh riz-nj pade. Ah! zdihuje berač, ko bi ne bili kosca kruha s pers mi vzeli, bi bil poginil — huje mi je bilo, kakor bi bil vés svet na meni ležal! — Tako težak je vsak dar, ki ga berač nepotrebni v mavho spravi!

—k.

Dopis Krajnca iz Carigrada.

Marljivi naš gosp. dopisovavec iz Pole je v lanskim Novicah nam napovedal, da bomo od svojega rojaka častitega gosp. Jož. Perme-ta, duhovna ces. namorskega ladjovja, pismo prejeli, v katerem potovanje po morji iz Pole v Terst in iz Tersta v glavno turško mesto Carigrad popisuje. Prejeli smo res to mično pismice, pisano 30. rožnika l. l. v Carigradu, iz rok zagorskega kaplana, častitega gosp. L. Gestrina, iz ktere pismo povzamemo tisti oddelk, v katerem nam popisuje dóbo, ko je pervikrat stopil na turško zemljo v Smirni 15. aprila l. l.

„Ob štirih smo bili v Smirni, naj imenitnišem in naj premožnišem teržnem mestu Levante — piše gosp. Perme — in berž, ko se je ladija ustavila, sem se podal s še drugimi gospodi v mesto in stopil tam na azijatiško zemljo. Smirna je, kakor vsako turško mesto, razdeljena v dve polovici: ena je turško, druga frankovsko mesto; v unem prebivajo sami Turki, v tem pa kristijani mnogoverstnih narodov, in le tam pa tam kak Turk. Od Smirne Ti ne morem reči, da bi bilo lepo mesto; ulice so sicer vse dlažene, pa tlak je tak, da se pri vsaki stopinji lahko nogo skrehneš; ker je mesto ponoči le takrat razsvitljeno, kadar luna sveti, je treba, da si vsak berž papirnato laterno kupi in jo seboj nosi v žepu, da jo prižgè kadar je treba; celó teržišče (bazar) ni kaj lepo. Nobenega voza nisem tu vidil; vse se nosi le na herbtu; kamél, ki tovorijo blago iz vsih krajev, je pa toliko viditi, da en sam dan sem jih naštel čez 600. Sicer velja Smirna za naj priljudniše mesto jutrove dežele in pod varstvom avstrijske vlade stoječa katoliška cerkev je res lepa.

18. aprila je bila mašina našega parobroda že spet zakurjena in hajd! proti Carigradu. Drugo jutro smo prijadrali v Dardanele (Helespont), ktere so že toliko važnih zgodb doživele. Res nepopisljivo lepa je pot skozi ta kanal, kateri srednje morje loči od morja-Marmora. Posebni občutki navdajajo serce popotnika, ko ogleduje tu bregovje. Na desno gledaš rajsko, rodovitno primorje azi-jatiško, na levo europejsko. Ako se pelješ po sredi,

bi tam pa tam skoraj lahko tiče streljal v Azii na eni, v Evropi na drugi strani. Na več krajih so ob Dardanelah močne terdnjave, ktere bi užugale vsako ladjovje, ako bi bile v dobrem stanu. Dokler bojo pa Turki tū gospodarji, se ni tega bati.

Popoldne smo se peljali memo Galipolja in smo hotli skozi Marmora-morje, al silni viharji so nas zapodili nazaj, da smo mogli pred Galipoljem mačka spustiti in se tū ustaviti. Proti polnoči smo jo spet poskusili naprej udariti, al spet je tako huda bila, da še le 21. aprila zjutraj smo dospeli na svoj cilj in konec. Zjutraj ob petih me pokliče čuvaj, naj se pripravim viditi Princesnje (Prinzen-Inseln) — tisto versto lepih otokov, kjer stanujejo bogati Turki poleti. Kmali se vstopim s svojim daljnogledom in ogledujem zale otočice — pa kmali zagledam tudi en kos Carigrada; škoda, da ga je megla nekoliko zakrivala. Delj časa se peljemo prav blizo imenitnega mesta, dokler se zjutraj ob sedmih ne ustavimo blizo Serailove erti — to je, erti tiste palače, ktera bi, če bi mogla govoriti, povedala tisuč in tisuč homatij vsake baže, ki so se že pripetile v tem sultanskem poslopji. Razgled čez predmestja carigradske: na Galato in Pero in na Stambul (tisti del mesta, kjer sami Turki prebivajo, in ktere ga „zlato rog“ loči od unih predmestij) na europejski, in čez Skutari na azijski strani je tako lep in veličasten, da se popisati ne dá, da ga človek le viditi mora, ako če zapopasti lepoto tega kraja. Kdor pa želi čisto veselje nad temi kraji si v spominu in sercu ohraniti, naj ne stopi v mesto, ampak le od zunaj naj ogleduje in potem — dalje potuje. Vendar od vsega tega Ti bom drugikrat kaj več pisal. V dveh mescih, kar tū bivam, sem si že marsikaj nabral, kar bi utegnilo mojim rojakom mikavno berilo biti.

Jutri (1. julija) odrinemo naravnost v Aleksandrijo, tedaj v Afriko.

Ljubo mi bo, ako moje pisma razglasiš po „Novicah“, da bojo vsi moji prijatli vedili, kje da sem in kako mi gre“.

Novičar iz raznih krajev.

Francozki vladni časnik „Moniteur“ je 5. dan t. m. razglasil imena pooblastencov tistih vlad, ktere bojo nadomestovane v Parizu pri zboru, kteri se bo začel 20. dan t. m. za dosežbo mirne sprave. Vsaka teh vlad, zunaj sardinske, bo imela dva zagovornika pri tem sila sila imenitnem zboru. Naša vlada je izvolila predsednika ministerstva grofa Buola, kteri bo krepak zagovornik od avstrijske vlade osnovanih nasvetov, ki bojo podlaga zborovega pogajanja; njemu na strani bo baron Hübner, ki je sedaj poročnik avstrijske vlade v Parizu; — francoska vlada je izvolila za svojega namestnika grofa Valjevski-ga, ministra unanjih oprav, kteri je kot žlahtnik cesarja Napoleona navdan tudi skozi in skozi njegovega duha; njemu na strani bo baron Bourqueney, ki je sedaj poročnik francoske vlade na Dunaji, — oba se štejeta k miroljubni stranki; — angleška vlada bo poslala grofa Clarendon-a, svobodoljubnega ministra, in pa lorda Cowley-a, namestnika lorda Palmerstona v Parizu; — rusovsko vlado bota nadomestovala grof Orlov, eden naj slavnih prijatlov rajncega cara Nikolaja, mož od glave do nog staro-rusovske korenine, in pa baron Brunov, nekdanji rusovski poročnik v Londonu in v razmerah francoske in angleške vlade dobro podučen, — uni vojskoljubne, ta miroljubne stranke; — sardinska vlada, ki se bo vdeležvala tega zbora le toliko, kolikor se turška vojska dotikuje laških zadev in bregov srednjega morja, bo poslala markija Massimo d'Azeglio, učenega in svobodoljubnega moža, v zbor; — turška vlada pa pošlje ministra unanjih oprav Ali-paša, namestnika staro-turške stranke in svaka sultanovega, od ktere ga se pravi, da je

vdan francoski vladi, in pa Mehameda Djemila Bey-a, sina Rešid pašovega, od ktere ga se terdi, da je prijatelj angleške vlade. Vidi se iz tega, da vse vlade so si izbrale krepke zastopnike. Med tako imenovanimi velikimi vladami, ki se bojo snidile v pariškem zboru, se pogrešuje le prusovska vlada; kakor je dosihmal samosvoja ostala, tako se tudi sedaj v zboru pariškem ne nahaja; morebiti bo še le po sklepu nemškega zaveznega zbora zedinjena z nemškimi državami stopila v to kolo, ki ima razsoditi konec vojske; 7. dan t. m. je imel v Frankobrodu zbor o ti zadevi biti. Malokdaj, dokler svet stoji, se je snidel zbor, v ktere ga rokah leže tako imenitni sklepi za celo Evropo, kakor v rokah tega, ki se bo začel, kakor smo rekli, zadnje dni tega mesca v Parizu. — Od cesarja Napoleona, kteri, kakor je znano, po izgledu svojega ujca Napoleona I. veliko derži na srečne in nesrečne dni, ki so zaznamovani v zgodovini Napoleonske rodovine, pripovedujejo, da je unidan rekel: „Do 20. sušca bo mir sklenjen“. 20. sušec je namreč obletnica povratbe Napoleonove iz otoka Elbe, kjer je vjet bil, in velja od tistega časa za srečen dan v Napoleonovi hiši. — V tem, ko se še sliši, da na Rusovskem ni vse zadovoljno, da se mir sklene po znanih predlogih, je pa na Turškem le en glas veselja, da bi bilo konec vojske, ktera jim je toliko nadlog na glavo nakopala. Ni tedaj čuda, da vse druge novice se sedaj memo te preimenitne nič kaj ne porajajo. — Dunajski veliki škof in kardinal Raušer bo dal v Jeruzalemu prostorno hišo zidati za popotne katoličane, kteri pridejo iz našega cesarstva v sv. deželo. Zidala se bo ta hiša, za ktero je že zemljiše določeno, iz dnarja tistega zaklada, kteri stoji pod varstvom kardinalovim, in v enem letu bo gotova; za tega voljo gré v kratkem neki vradnik c. k. ministerstva za kupčijo in javne stavbe z dvema mojstroma iz Dunaja v Jeruzalem, da bo tū izdelal načrtek hiše. — Z železnico iz Beligrada v Carigrad bo vendar le resnica; že se delajo priprave in, kakor se sliši, so stroški te 130 do 135 zemljop. milj dolge ceste na 50 do 60 milijonov gold. prerajtani. — Sedaj pa še nekaj za gospodarstvo zlo važnega: Na Francozkem je neki gosp. Fabre našel zdravilo, s kterim si upa ozdraviti vsacega smerkovega in červivega konja. Vojni minister je gosp. Fabru izročil dva smerkova, že konjedercu zapadena vojaška konja, in oba je nek ozdravil; med peterimi drugimi konji, ktere Faber ozdravlja, so trije nek že popolnoma zdravi, dva pa že tudi na poti k zdravju. Ministerstvo bo potem razglasilo Fabrovo zdravilo. Neizrečena dobrota bi to pač bila — al dokler ne vidimo sami smerkovih, res smerkovih kónj ozdravljenih, bomo dvomili nad to novico, ker že enekrat se je priporočevalo „gotovo zdravilo“ smerkovih kónj, pa še danes ga — nimamo!

Flora ljubljanske okolice.

Po ojstri pa ne zlo sneženi zimi mesca decembra, v kterem je v prosti okolici ljubljanski mraz došel 17. stopnjo, je južno vreme perve polovice mesca januarja stajalo vès sneg, in druga polovica tega navadno naj merzlejega mesca je bila tako gorka in prijetna, da v okolici ljubljanski in na vertu botaniškem je več pomladanskih cvetlic se iz zemlje prikazalo, ki so se pozneje popolnoma razevele. Bile so pa milice letošnjega južnega januarja sledeče: beli zvončki, trobentice, marjetice, bela ali siva jevša, resica, leša, divji poper, beli lopúh, beli in zeleni teloh, zgodnja verba, jeterne in pižemce itd. Predzadnji dan januarja je pa spet mervico snega padlo čez omenjeno floro in merzleje vreme je spet ustavilo cvetke.

A. F.